

PAIKALLISUUDELLA PAREMMAKSI

Paikallisen kehittämisen ohjelma

VUOSILLE 2021–2024

Suomen Kylät
Finlands Byar

"Nykyisessä
kriisissä piilee
mahdollisuuksia
paikallistoiminnan
kannalta myös
myönteisiin
kehityskulkuihin."

Saatteeksi

Paikallisuudella paremmaksi -ohjelma on järjestyksessään viides Suomen Kylät ry:n paikallisen kehittämisen ohjelma. Se kattaa toimintavuodet 2021–2024 ollen siten aikajanaan aiempia seitsenvuotisia ohjelmia lyhyempi. Edellisistä ohjelmista saatujen kokemusten perusteella on havaittu, että maailma ja sen myötä paikallisen kehittämisen toimintaympäristö voivat muuttua joiltain osin hyvinkin nopeasti. Esimerkkinä: Kukapa olisi edellisen ohjelman laadinnan aikaan vuonna 2014 osannut ennustaa vuoden 2015 suurta maahanmuuttoaaltoa? Myös ilmastotietoisuus on lisääntynyt noista ajoista radikaalisti. Aiempaa lyhyemmällä aikajanelä pyritään siihen, että paikallisen kehittämisen ohjelmat pysyisivät jatkossa aiempaa ketterämmin ajassa ja muutosten vauhdissa.

Nyt lukemasi Paikallisuudella paremmaksi -ohjelma on myös aiempia lyhyempi, millä pyritään ytimekkyyteen, helppolukuisuuteen ja tiiviiseen ilmaisuun.

Pääosan paikallisen kehittämisen ohjelmasta muodostavat Suomen Kylät ry:n hallituksen sekä sen nimeämien neljän valmistelevan jaoston eli kylä-, Leader-, kortteli- ja kansainvälisen toiminnan jaostojen laatimat toimenpide-esitykset (luku 2.). Kukin ohjelman 25 toimenpi-

de-esityksestä on perusteltu muutamalla virkkeellä ko. toimenpiteen alla. Kyseiset toimenpide-esitykset muodostavat ohjelman varsinaisen strategisen osuuden vuosiksi 2021–2024.

Suomen Kylät ry:n hallituksen laatimat toimenpide-esitykset käsittelevät laajempia paikallisen kehittämisen asiakokonaisuuksia ja tavoitteita. Eri jaostojen toimenpide-esitykset ovat puolestaan sellaisia, joissa paikallisen kehittämisen kannalta tärkeitä kehittämistavoitteita katsotaan kylätoiminnan, kaupunginosatoiminnan, Leader-toiminnan ja kansainvälisen toiminnan näkökulmista.

Suomen Kylät ry:n hallituksen linjauksen mukaisesti edellä mainitut neljää eri paikallisen kehittämisen toimijatahoa edustavat jaostot ovat osallistuneet syvällisesti Paikallisen kehittämisen ohjelman laadintaprosessiin. Tällä on haluttu varmistaa ennen kaikkea se, että prosessiin saadaan huomattava määrä eri alojen asiantuntemusta sekä monipuolista kehittämisenäkemyksiä. Arvokkaan panoksensa ohjelmaprosessiin on antanut yli viisikymmentä henkilöä paikallistoimijakentän eri tasoilta. Sittemmin ohjelmaa on hiottu laajemmalle paikallistoimijoiden joukolle järjestetyssä keskustelutilaisuudessa 22.10.2020, jonka jälkeen ohjelma on hyväksytty

Suomen Kylät ry:n syyskokouksessa 26.11.2020.

Ohjelmaprosessin onnistumisen ehkä tärkein edellytys on se, että ohjelma onnistutaan kytkemään toimintaympäristöönsä ja kulloisesakin ajassa tapahtuvaan muutokseen. Ohjelman laadinnassa ajankohta on ollut tässä suhteessa monella tavalla poikkeuksellinen koko maailmaa ravisuttavan pandemian ja siitä aiheutuneen maailmanlaajuisen kaksoiskriisin takia. Kiinalainen kriisiä kuvaava merkki koostuu kahdesta osasta, joista toinen merkitsee vaaraa ja toinen mahdollisuutta. Nykyisessä kriisissä piilee mahdollisuuksia paikallistoiminnan kannalta myös myönteisiin kehityskulkuihin, joita analysoimme lyhyesti luvussa 1.

Suomen Kylät ry:n hallituksen sekä kylä-, kortteli-, Leader- ja kansainvälisen toiminnan jaostojen puolesta inspiroivia lukuhetkiä kaikille eri aluetasojen paikallistoimijoille toivottaen,

Petri Rinne
puheenjohtaja

Tuomas Perheentupa
kehittämisojohtaja

Sisällys

2	Saatteeksi
4	Luku 1:
4	Muuttuva toimintaympäristö
6	Luku 2:
	Paikallisen kehittämisen strategiset toimenpide-esitykset 1–25
6	2.1. Suomen Kylät ry:n hallituksen toimenpide-esitykset
7	2.2. Suomen Kylät ry:n jaostojen yhteiset toimenpide-esitykset
7	2.3. Kylätoiminta / Kyläjaoston toimenpide-esitykset
9	2.4. Korttelitoiminta / Korttelijaoston toimenpide-esitykset
9	2.5. Leader-toiminta / Leader-jaoston toimenpide-esitykset
10	2.6. Kansainvälinen toiminta / KV-jaoston toimenpide-esitykset
11	Liite: Perustietoa Suomen Kylät ry:stä

Luku 1.

Muuttuva toimintaympäristö

Kevään 2020 aikana käynnistyneessä voimakkaassa kaksoiskriisissä (koronapandemia & talouden sakkaaminen) on nähtävissä paikallistoiminnan tavoitteiden kannalta myös joitain myönteisiä kehityskulkuja mm. yhteiskunnallista asenneilmastoa ja ihmisten käyttäytymistä ajatellen:

◆ **PAIKKARIIPPUMATON TYÖ** ja etätyö on tullut pakon edessä tutuksi uusille ihmisille ja organisaatioille; siihen on totuttu ja sen tekemiseen opittu, samoin johtajat ovat joutuneet tottumaan etätyöyhteisön johtamiseen. Tämä tulee todennäköisesti muuttamaan työelämää jatkossa monissa organisaatioissa ja ammateissa. Myös ilmastonsuojelulliset syyt ajavat etätöiden yleistymistä.

◆ **MAASEUTU NÄHTÄNEEN** tämän kokemuksen jälkeen aiempaa parempana asuinpaikkana; huomataan maaseutuasumisen monet edut kuten väljyys ja edulliset asuntojen hinnat. Monet työntekijät ovat lähteneet suurista kaupungeista etätöihin tartuntariskin minimoidakseen mökeilleen ja kakkosasunnoilleen. Useiden alojen ammattilaiset ovat jo huomanneet, että etätöiden – ainakin osittaisen – tekemisen myötä kakkosasuminen on mahdollista muuttaa ykkösasumiseksi. Maallemuutto suurkaupungeista on nouseva trendi ja kansainvälinen ilmiö, esim. Pariisi ja Los Angeles. Kaupungistumisen saturaatiopiste lähestyy, ja kriisi nopeuttaa tätä kehitystä.

◆ **KOULULAISTEN ETÄOPIKESKUSKOKEMUKSEN** kautta myös osittainen etäkoulu malli, kuten Eskolan koulukokeilu saattaa tulla aiempaa paremmin ymmärretyksi ja hyväksytyksi. Osittaisella etäopiskelulla voi olla merkitystä nuorten koulunkäynnin kehittämiseen erityisesti harvaan

asutuilla alueilla. Erityisesti valinnaisien oppiaineiden (mm. harvinaisemmat kielet) riittävän ryhmäkoon aikaansaamiseksi kannattaisi hyödyntää digitalisaatiota nykyistä tehokkaammin useiden koulujen yhteistyönä.

◆ **PAIKALLISUUDEN JA PAIKALLISEN** talouden arvostus nousee, kun globalisaatio näyttää kääntöpuolensa ja arvaamattomuutensa, mm. toimitusketjujen häiriöherkyys ja kauppasotien eskaloituminen.

"On tärkeää pyrkiä hyödyntämään muuttuva toimintaympäristö ja asenneilmasto tehokkaasti kaikessa toiminnassa ja viestinnässä."

◆ **JATKOSSA NÄHDÄÄN** paremmin myös pienten yksikköjen edut, mm. pienet kaupungit ja lähikoulut. Kovin moni ei kriisin kestäessä ole mennyt mielellään isoihin kauppakeskuksiin päivittäistavaraostoksille. Suuret koulut sekä isot päiväkodit ja vanhustenhoidon yksiköt näyttäytyvät poikkeusajoina taruntariskikeskittymiltä.

◆ **KOTIMAISEN TUOTANNON** - erityisesti ruoantuotannon ja maatalouden, samalla maaseudun - arvonnousee. Varmuusvarastoinnin ja muunkinlaisen varautumisen merkitys ymmärretään aiempaa paremmin. Tämä näkyy selkeästi myös kotimaaisessa luontomatkailussa ja retkeilyssä, mikä avaa uusia mahdollisuuksia kylämatkailulle.

◆ **YHTEISKUNNAN RESILIENSIIN**, toimintavalmiuden ylläpitämiseen, turvallisuuteen sekä riittävän nopeaan ja ennakoivaan reagoimiseen suhtaudutaan jatkossa aiempaa selvästi vakavammin.

➔ **MAAILMAN JA TOIMINTAYMPÄRISTÖN** nopea muuttuminen saattavat tuoda merkittävää poliittista myötätuulta moniin Suomen Kylät ry:n ajamiin tavoitteisiin. On tärkeää pyrkiä hyödyntämään muuttuva toimintaympäristö ja asenneilmasto tehokkaasti kaikessa toiminnassa ja viestinnässä. Samalla voimme löytää vahvat perustelut paikallistoiminnan yhteiskunnalliselle merkitykselle sekä vakuuttaa yhteiskunnalliset päättäjät paikallistoiminnan tarpeellisuudesta myös heikkenevän julkisen talouden oloissa.

Luku 2.

Paikallisen kehittämisen strategiset toimenpide-esitykset

2.1. Suomen Kylät ry:n hallituksen toimenpide-esitykset:

1 OTETAAN MONIPAIDAKAISUUS HUOMIOON VÄESTÖTILASTOISSA JA -ENNUSTEISSA

Väestötilastot eivät ota huomioon ihmisten lisääntyntä monipaikkaisuutta asumisessa ja työntö-ossa, koska nykyisin asukkaat voivat virallisesti olla kirjoilla vain yhdessä asuinkunnassa. Kirjoilla olon ja samalla myös väestötilastoinnin käytäntöjen vinoutuminen tuottavat todellisuudelle vierasta väestödataa ja väestöennusteita. Monet yhteiskunnalliset ja poliittiset päätökset perustuvat tästä syystä osin virheelliseen informaatioon ja siitä johdettuihin ennusteisiin. Vinoutuneen aineiston perusteella toteutetaan mm. julkisten palveluiden ja infrastruktuurin rakentamisen liiallista keskittämistä ns. kasvukeskuksiin.

Suomen Kylät ry ryhtyy muiden keskeisten maaseututoimijoiden kanssa yhteistyössä ajamaan maahamme sellaista väestötilastointikäytäntöä, joka ottaa paremmin huomioon maamme eri paikkakuntien todellisen väestötilanteen ja palvelutarpeen mukaan lukien kakkosasukkaat.

2 KOOTAAN MAASEUTUJÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖFOORUMI AJAMAAN YHTEISIÄ MAASEUTUINTRESSEJÄ

Sosiaali- ja terveysjärjestöillä samoin kuin urheilu- ja liikuntajärjestöillä on omat vaikiintuneet ja yhteiskunnallisesti tunnustetut yhteistyöjärjestönsä/-fooruminsa ko. alojen vaikuttamisen ja keskinäisen yhteistyön kanavina. Eri alojen maaseutujärjestöiltä tällainen järjestöjen yhteinen vaikuttamis- ja yhteistyökanava toistaiseksi puuttuu, mistä johtuen vaikuttamistyö on kunkin järjestön omissa puitteissa tapahtuvaa ja siten osin hajanaista. Tämä vähentää maaseutujärjestöjen vaikuttamistyön painoarvoa ja uskottavuutta verrattuna yhteistyössä tehtävään laajempaan yhteiskunnallisen vaikuttamistyöhön.

Perustetaan eri alojen maaseutujärjestöjen yhteinen, vapaamuotoinen yhteistyöfoorumi ajamaan järjestöjen yhteisiksi kokemia asioita sekä edistämään vuoropuhelua ja yhteistyötä.

3 PERUSTETAAN NUORTEN TULEVAISUUSJAOSTO SUOMEN KYLÄT RY:N HALLITUKSEN ALAISUUTEEN

Tulevaisuustyö korostuu nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Se on tärkeä osa kaikkien neljän Suomen Kylät ry:n jaoston toimintaa. Lisäksi paikallisen kehittämisen jatkuvaksi uudistamiseksi ja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi perustetaan viidenneksi jaostoksi nuorten tulevaisuusjaosto, johon kootaan nuoria paikallistoimijoita. Jaosto valmistelee ja tekee Suomen Kylät ry:n hallitukselle ajantasaisia ehdotuksia liittyen paikalliseen kehittämiseen ja tulevaisuuteen suuntautumiseen erityisesti nuorten näkökulmasta.

2.2. Suomen Kylät ry:n jaostojen yhteiset toimenpide-esitykset:

4

VAHVISTETAAN MAASEUTUA ASUMISEN JA TYÖN TEKEMISEN PAIKKANA

Käännetään julkisessa keskustelussa mm. maaseudun edulliset ja väljät asumisolot maaseudun valteiksi ja mahdollisuuksiksi sekä monipaikkaisuuden ajureiksi. Korostetaan julkisessa keskustelussa maaseutuasumisen vetovoima- ja pitovoimatekijöitä, mm. hajautettujen ratkaisujen resilienssi ja turvallisuus. Etätyön, maallemuuton ja monipaikkaisuuden lisääntyminen tuovat maaseudulle eri ammattiryhmiä edustavia uusia asukkaita, mikä lisää sekä palveluiden kysyntää että tuotantoa.

5

MUOKATAAN PAIKALLISTEN TOIMIJOIDEN LAAJASTA VERKOSTOSTA ERI ALUETASOINEEN PAIKKARIIPPUMATTOMUUDEN JA MONIPAIKKAISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄORGANISAATIO

Kehitetään organisaatiossa digitaalista viestintää sekä etäyhteydellä tapahtuvaa yhteydenpitoa kaikilla eri tasoilla mahdollisimman kattavasti. Kytetään mukaan myös paikalliset kylä- ja muut ruohonjuuritason yhdistykset. Vahvistetaan järjestön digiosaamista koulutuksella ja neuvonnalla. Kyseessä on merkittävä työ- ja toimintatapakulttuurin muutos.

6

EDISTETÄÄN HIILINEUTRAALISUUTTA JA HILLITÄÄN ILMASTONMUUTOSTA

Edistetään viestinnällä, konkreettisilla teoilla ja kulutusvalinnoilla kylien monipuolista lähituotantoa ja -palveluja sekä kylämatkailua. Kehitetään kylien energialiiketoimintatapoja, mm. kylätalojen energiaremontteja perustuen paikallisiin energialähteisiin (lämpöpumpputeknologia, aurinko- ja tuulivoima, puu) sekä kierto- ja jakamistalouteen. Järjestetään päällekkäisiä kuljetustoimintoja ja liikkumista. Näin voidaan torjua ilmastomuutosta, tehostaa ajankäyttöä ja lisätä liikenneturvallisuutta.

7

KEHITETÄÄN PAIKALLISKEHITTÄJIEN MAAKUNNALLISTA YHTEISTYÖVERKOSTOA

Leader-, kylä- ja kortteli- ja kansainväliset toimijat tarvitsevat toisiaan. Yhdessä nämä muodostavat maanlaajuisen vahvan paikalliskehittäjäverkoston Suomen Kylät ry:n puitteissa. Valtakunnallisen jaostotoiminnan lisäksi toimijoiden välillä on kehitettävä myös maakuntatasolla tiiviimpää ja vuorovaikutteista viestintää, mentoimintaa, opastusta ja koulutusta. Paikallisesti vilkas hanke-toiminta avaa konkreettisia yhteistoimintamahdollisuuksia. Myös yhteistä edunvalvontaa on tehostettava. Ensiarvoi-

sen tärkeää on vaikuttaa yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen -työryhmän kautta rakennerahastovarojen toimeenpanoon siten, että jatkossa korttelitoimintaan saadaan osaksi omaehtoista, Leader-periaatteiden mukaista kehittämisrahoitusta.

8

TEHOSTETAAN PAIKALLISTOIMINNAN VIESTINTÄÄ KAIKILLA TASOILLA

Lisätään kylätoiminnan tunnettuutta valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja paikallisesti viestinnän eri keinoin. Maakunnallisiin ja paikallisiin kyläyhdistyksiin nimetään erityinen viestintävastaava. Viestintävaativista kootaan valtakunnallinen kylätoiminnan viestintäverkosto, jonka kesken jaetaan hyviä viestintäkäytäntöjä ja koulutusta.

Leadersuomi.fi -sivusto uudistetaan vaikuttavuuden lisäämiseksi. Leader-slogania ja graafista ilmettä virkistetään yhteistyössä Verkstopalveluiden kanssa. Leader-brändiperheeseen tuodaan mukaan myös Kalla-Leader ja Nuoriso-Leader. Vaikuttavuuskampanjoita toteutetaan tukemaan uuden ohjelmakauden toimeenpanoa.

9

PARANNETAAN MAASEUTU-KAUPUNKI-YHTEISTYÖTÄ

Lisätään yhteiskunnan ymmärrystä maaseudun ja kaupungin keskinäisriippuvuudesta tuottamalla ja jakamalla tietoa. Edistetään yhteiskunnallista keskustelua monipaikkaisesta elämäntavasta ja tuetaan kestävästä citymaalaisuudesta eli molemmat miljööt yhdistäviä elämäntapoja. Nostetaan keskusteltavaksi se, millä ehdoilla kaupungit hyödyntävät maaseudun luonnonvaroja ekologisen kriisin oloissa, ja miten kestävyyskäänne tehdään tasavertaisesti kaupunkilaisten ja maalaisten kesken. Jaetaan tietoa ja parhaita käytäntöjä kaupunkien ja maaseudun välillä verkostojen kautta.

2.3. Kylätoiminta / Kyläjaoston toimenpide-esitykset:

10

MUODOSTETAAN KYLIEN YHTEISÖLLISISTÄ TILOISTA PAIKALLISIA MONIPALVELUKESKUKSIA

Kylätalojen ja muiden kylien yhteisöllisten tilojen yhteyteen kootaan paikallisten tarpeiden mukaan kylien kannalta keskeisiä palveluja kylien monipalvelukeskuksiksi. Nämä toimivat myös toiminta- ja logistiikkakeskuksina. Kehitetään kylätalojen roolia paikallisina valmiuskeskuksina, jolloin ne toimivat viranomaisten ja kunnan yhteistyökumppaneina kylien turvallisuusasioissa.

11 TOTEUTETAAN KYLIEN LÄHIPALVELUJA ÄLYKKÄÄSTI JA UUSIN KEINAIN

Hyödynnetään älykkäästi digitalisaatiota ja paikkariippumattomuutta palvelutuotannossa, esimerkkeinä lähi-/etäkouluratkaisut sekä eri logististen tarpeiden yhdistetyt kuljetusratkaisut. Edellytyksenä ovat nopeat verkkoyhteydet, joiden rakentamiseen on panostettava. Suositellaan paikallisten tuotteiden ja palveluiden käyttämistä. Paikallistaloutta vahvistetaan myös yhteiskunnallista yrittäjyyttä kehittämällä. Hyödynnetään kylien olemassa olevaa rakennuskantaa älykkäästi.

12 VAHVISTETAAN KYLÄTOIMINNAN YHTEISKUNNALLISTA VAIKUTTAVUUTTA

Nostetaan kyläyhdistysten profiilia maakunnallisina ja paikallisina vaikuttajina, ennakoijina, aloitteen tekijöinä ja asioiden valmistelijoina, edunvalvojina sekä asukkaiden yhteisenä äänenä. Tämän saavuttamiseksi kannustetaan perustamaan kuntakohtaisia kyläfoorumeita ja paikalliset kyläsuunnitelmat pyritään saamaan osaksi kuntasuunnitelmia. Kylätoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden keskeisiä painopistealueita ovat mm. palvelutaso, turvallisuusasiat, työllistäminen ja kylien työllistämismahdollisuuksien parantaminen sekä maahanmuuttoon liittyvän integraation edistäminen.

13 KÄYNNISTETÄÄN SEURANTATUTKIMUKSIA TEHTYJEN PÄÄTÖSTEN VAIKUTUKSISTA

Käynnistetään puolueettomia seurantatutkimuksia tehtyjen keskittämispäätösten seurauksista, saavutetuista todellisista kustannussäästöistä sekä eduista ja haitoista. Aiheina ovat ainakin kouluverkon sekä muiden asukkaille välttämättömien päivittäisten palveluiden keskittämisen seuraukset. Suomen Kylät ry ja eduskunnan kylätoimintaverkosto toimivat ko. tutkimusten taustatahona yhdessä Maaseutupolitiikan neuvoston ja tutkimuslaitosten kanssa.

14 VAHVISTETAAN PAIKALLISTA YHTEISTYÖTÄ JA OSALLISUUTTA

Paikalliskehittämisen tehostamiseksi yhteistyötä kuntien ja yhdistysten ja myös maakuntien välillä tiivistetään kokoamalla hyviä innovaatioita ja osallistamalla paikallisia yhdistyksiä ongelmien ratkaisemiseen (vrt. kumppanuussopimukset Ruotsissa). Kannustetaan jokaista kuntaa ja maakuntaa nimeämään järjestöyhdistyksen.

15

KOKOAIKAISTETAAN KYLÄASIAMIESTEN TYÖ

Jokaisessa maakunnassa tulee olla vähintään yksi kokoaikainen kyläasiamies. Tavoite mahdollistetaan nostamalla kylätoiminnan valtionapu 1,6–2 miljoonaan euroon.

Hyödynnetään eduskunnan kylätoimintaverkoston asiantuntemusta tavoitteen toteuttamisessa. Kylätoiminnan taloudellista pohjaa vahvistetaan myös muilla keinoin, esimerkiksi hankerahoituksella, omatoimisella varainhankinnalla ja palvelutoiminnalla.

2.4. Korttelitoiminta / Korttelijaoston toimenpide-esitykset:

16

OSALLISTETAAN KAUPUNKILAISIA RUOKAHUOLLON MONIPUOLISTAMISEEN

Edistetään keskustelua ruokajärjestelmästä ja kuluttajien mahdollisuuksista vaikuttaa ja osallistua siihen. Kehitetään kokeilu- ja pilottihankkeita

esimerkiksi kaupunkiviljelystä, kumppanuusmaataloudesta, maalaismarkkinoista ja REKO-renkaista. Selvitetään, voidaanko TöitäSuomesta.fi -alustaa kehittää siten, että se mahdollistaa pop-up -tyyppisen yhteisöllisen talkootyön maaseudun ruoantuotannossa.

17

TUETAAN KAUPUNKILAISTEN JÄRJESTÄYTYMISEN JA TOIMINNAN MONIMUOTOISUUTTA SEKÄ YHTEISTYÖTÄ

Kaupungeissa on sekä perinteisesti vahvoja yhdistyksiä, seuroja ja järjestöjä, mutta myös uusia, ketteriä ja pop-up

-tyyppisiä vapaita toimintaryhmiä, joita kutsutaan kaupunkiaktivismiksi tai neljänneksi sektoriksi. Edistetään hyvien toimintatapojen mallintamista ja levittämistä kaikessa kansalaistoiminnassa. Kehitetään kolmannen ja neljännen sektorin suhteita ja yhteistyötä. Edistetään ja juurrutetaan kokeilukulttuuria ja yhteishankkeita julkisen vallan, yritysten ja kansalais-toimijoiden kesken.

18

TUETAAN KANSALAISLÄHTÖISTÄ KAUPUNKIKEHITTÄMISTÄ, JOTTA SE LUO VOIMAVAROJA, SOSIAALISIA INNOVAATIOITA JA RESILIENSSIÄ

Vaikutetaan kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen rahoituksen lisäämiseksi ja rahoitusalueiden laajentamiseksi

ja kaupungeissa EU:n ohjelmakaudella 2021–27. Vaikutetaan muissa verkostoissa, esimerkiksi yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen yhteistyöverkostossa (YPK), kansalaislähtöisen kaupunkikehittämisen yhteistyöverkostossa (KaKe) ja kaupunkipolitiikan kehittämisverkostoissa sekä eduskunnan kylätoimintaverkostossa. Etsitään, kootaan ja jaetaan tietoa erilaisista tukimuodoista kaupunkilaisten omaehtoiseen toimintaan sekä kyliä ja kortteleita yhdistäviin hankkeisiin. Parannetaan viranomaisten valmiuksia hyödyntää kansalaistoimintaa esimerkiksi resilienssin vahvistamiseksi.

2.5. Leader-toiminta / Leader-jaoston toimenpide-esitykset:

19

TURVATAAN LEADER-TOIMINNAN JATKUVUUS JA RAHOITUS

Koko Suomi tulee olla Leader-toiminnan piirissä ja toiminnan rahoitus täytyy säilyttää vähintään ohjelmakauden 2014–2020 tasolla. Leader-toimintatapa tulee levittää aiempaa vahvemmin

myös kaupunkeihin. Leader-jaosto tekee aiempaa ennakoivampaa ja vuorovaikutteisempaa yhteistyötä Leader-ryhmien ja hallinnon välillä voidakseen vaikuttaa tehokkaasti Leader-toiminnan olosuhteiden myönteiseen kehittymiseen. Yhteistyötä tehdään tiiviisti myös Kuntaliiton, maakuntaliittojen, kuntien ja eduskunnan kylätoimintaverkoston kanssa. Suunnitelmallinen vaikuttavuusviestintä tukee eduntekemistä.

20

VAHVISTETAAN LEADER-RYHMIEN ALUEKEHITTÄJÄROOLIA

Leader-ryhmä on sekä rahoittaja että kehittäjä. Aluekehittäjäroolin vahvistaminen edellyttää Leader-ryhmiltä

verkostojen laajentamista sekä kumppanuuksien vahvistamista ja toiminnan rahoituspohjan monipuolistamista. Leader-strategioissa tulee asettaa kunnianhimoisia vaikutustavoitteita oman alueen kehittämiseksi. Verkostojohtajuustaitoja ja verkostokyvykkyyttä vahvistetaan järjestämällä soveltuvaa koulutusta esimerkiksi yhteistyössä Verkostopalveluiden kanssa.

21

MONIMUOTOISTETAAN LEADER-RYHMIEN RAHOITUSTA HAAVOITTUVUUDEN HALLITSEMISEKSI

Leader-jaosto tukee Leader-ryhmiä toimintansa rahoituspohjan monipuolistamispyrkimyksissä.

Leader-ryhmien kokemustenvaihtoa Maaseutuohjelman ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämisestä edistetään ja jo käytetyistä ulkopuolisista rahoituslähteistä laaditaan selvitys. Rakennerahastoja ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä tulee hyödyntää erityisesti kaupunkialueilla paikallisen kehittämisen ja Leader-toimintatavan edistämiseksi. EU:n kansainvälisiä rahoitusohjelmia on hyödynnettävä maaseudun kehittämistyössä monipuolisesti ja rahoitusmahdollisuuksiin liittyvää viestintää kehitettävä.

2.6. Kansainvälinen toiminta / KV-jaoston toimenpide-esitykset:

22

OSALLISTUTAAN EU:N KÄYNNISTÄMÄÄN ÄLYKÄS KYLÄ -PROSESSIIN

Suomen Kylät ry on mukana ENRD:n älykäs kylä- työryhmässä sekä "Smart Villages in the 21st Century" -projektissa, jossa

kylien määritelmää, työkaluja, älykäs kylä -prosesseja ja maakohtaisia käytäntöjä EU-maissa kartoitetaan. Saatua tietoa ja osaaminen on kylien käytössä ja tukee Suomen Älykäs Kylä -strategiaa sekä kyläjaoston esittämiä toimenpiteitä.

23

TUETAAN KYLIEN KEHITTÄMISTÄ EUROOPASSA JA EU:SSA

Suomen Kylät ry on jäsen eurooppalaisissa yhteistyöorganisaatioissa ERCAssa ja PREPAREssa sekä osallistuu aktiivisesti

eurooppalaisen maaseutuparlamentin (ERP) työhön webinaarein tai hankkeiden kautta. Suomen Kylät pilotoi yhdessä muiden pohjoismaiden kanssa paikallisdemokratian ja paikallisyhteisöjen kehittämistä. Osallistuminen ERCAn, PREPAREN sekä ERP:n työhön tukee vaikuttamistyötä sekä lisää osaamista ja verkostoitumista kylien hyväksi.

24

VAHVISTETAAN JA YKSINKERTAISTETAAN LEADER- TOIMINTAA

Suomen Kylät ry on edustettuna ELARDissa eli eurooppalaisessa Leader-ryhmiä edustavassa yhdistyksessä. Jäsenyyden kautta

Suomen kylät toimii aktiivisesti toiminnan kehittämisessä, laajentamisessa ja säädösten yksinkertaistamisessa. Suomi hyötyy ELARDin vaikuttamistyöstä, verkostoista sekä tiedosta, joita välitetään Suomen Leader-ryhmille.

25

LISÄTÄÄN YHTEISTYÖTÄ EUROOPAN ULKOPUOLELLA

Suomen Kylät ry on mukana rakentamassa ja luomassa uusia Euroopan ulkopuolisia maaseudun kehittämisverkostoja ja kumppanuuksia. Kiina-yhteyttä

ja Leader-tietotaidon levittämistä jatketaan yhteistyössä ELARDin kanssa. Afrikka yhteistyössä tuetaan ja toimitaan asiantuntijoina EU-komission "LEADER in Africa" -aloitteessa. Yhteistyö Euroopan ulkopuolisilla alueilla lisää suomalaisen kylätoiminnan näkyvyyttä ja tukee paikallisen kehittämisen vientiosaamistamme.

Perustietoa Suomen Kylät ry:stä

Suomen Kylät ry - Finlands Byar r.f. on kylä- ja Leader-toimintaa sekä paikallista kehittämistä edistävien verkostojen yhteistyöjärjestö. Jäseniä ovat paikallista kehittämistä edistävät valtakunnalliset järjestöt, kaikki Leader-ryhmät ja maakunnalliset kyläyhdistykset, maakunnan liittoja sekä kylä- ja kaupunginosayhdistyksiä. Sekä suomen- että ruotsinkielinen toiminta kuuluvat yhdistyksen toimialaan, joka kattaa koko maan. Suomen Kylät ry edistää Suomen kaikkiaan noin 4 000 kylän, 19 maakunnallisen kyläyhdistyksen ja 54 Leader-ryhmän paikallislähtöistä kehittämistyötä. Yhdistys toimii valtakunnallisena yhteistyöjärjestönä kylien kehittämisessä sekä asukkaiden elinolojen ja hyvinvoinnin edistämässä.

Suomen Kylät ry:n missio:

Suomen Kylät ry on paikalliskehittämisen eduntekijä, jonka tavoitteena on paikallisyhteisöjen ja niiden asukkaiden hyvinvoinnin sekä osallisuuden edistäminen.

Toiminnan visio vuoteen 2030

mennessä: Paikalliskehittäjien valtakunnallinen järjestö Suomen Kylät ry kokoaa yhteisöllä lähtöistä kehittämistyötä tekevät, eri aluetasojen toimijat työskentelemään yhdessä paikallisyhteisöjen ja niiden asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi. Yhteisöllä lähtöinen paikallinen kehittäminen kattaa koko Suomen ja kaikki suomalaiset ilman maaseudun ja kaupungin rajaa. Maaseutupolitiikan rinnalla otetaan vastuuta myös sosiaali-, työvoima-, ympäristö- ja aluepolitiikan haasteista.

Toiminnan uudet avaukset vuosina 2021-24 liittyvät uuden valtakunnallisen Paikallisen kehittämisen

ohjelman toteuttamiseen, mm. nuorten tulevaisuusjaoston perustamiseen, maallemuuttoon, kylätoiminnan paikallisverkoston sisäisen digitaalisen yhteydenpidon edistämiseen sekä yhteisöllä lähtöisen paikallisen kehittämisen laajentumiseen kaupunkeihin. Läpileikkaavina teemoina ohjelmassa ovat keskeinen kehitys, uudistuminen ja nuorten saaminen mukaan toimintaan.

Suomen Kylät ry tuottaa paikalliseen kehittämiseen liittyviä sähköisiä uutiskirjeitä, some-sisältöjä sekä printtimedian liitelehtiä, esitteitä ja muuta aineistoa. Viestintää toteutetaan monikanavaisesti sekä omissa että yhteistyötahojen kanavissa. Järjestön omia kanavia ovat suomenkylat.fi -verkkosivut sekä sosiaalisen median tilit Facebookissa, Twitterissä, Instagramissa ja Youtubessa (@suomenkylat). Järjestön kanavien lisäksi Leader-viestintään on käytössä leadersuomi.fi -sivusto ja Leader - Paikallisesti kehittäen -Facebook-sivu sekä Avoimet kylät -tapahtuman kanavat www.avoimetkylat.fi, Avoimet kylät -Facebook-sivu ja Avoimet kylät -Instagram-tili.

Suomen Kylät ry on reagoinut muutettiin työskentelytapoihin ja etätöön laajentumiseen koronaviruksen seurauksena. On rakennettu mm. oma studiotila, josta voidaan tehdä videoita, etäkokouksia, etäkoulutuksia ja podcasteja.

Näkyviä tapahtumia ovat yhteistyöverkostojen kanssa vuorovuosina järjestettävät Valtakunnallinen Maaseutuparlamentti sekä Lokaali -tapahtumat Vuoden Kylän valintoineen, vuosittain kesäkuun alkupuolella järjestettävät Avoimet Kylät -tapahtuma, eduskunnan kylätoimintaverkoston miniseminaarit, kahdesti vuodessa järjestettävät Kylätoiminnan koulutus- ja neuvottelupäivät sekä Leader-parlamentti. Yhteiskunnallisen vaikuttamisen tukena toimii osallistua eduskunnan kylätoimintaverkosto, jossa on laaja edustus eri puolueista.

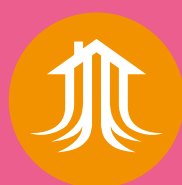
Kylätoiminta saa valtionapua (vuonna 2021 1,4 milj. euroa), joka jaetaan kaikkiaan 21 kylätoimintaorganisaation eli keskusjärjestö Suomen Kylät ry:n, 19 maakunnallisen kyläyhdistyksen sekä ruotsinkielistä toimintaa harjoittavan Svenskfinlands Byarin kesken. Suomen Kylät ry:ssä kylätoiminnan valtionavulla työskentelee neljä vakituista työntekijää.

Suomen Kylät ry:llä on merkittävää työllisyys-, maaseutu- ja sosiaalipoliittista hanketoimintaa sekä myös kyläturvallisuuteen ja maahanmuuttoon liittyviä hankkeita, jotka yhdessä muodostavat Suomen Kylät ry:n rahoituksesta ja henkilöstöstä noin kaksi kolmasosaa. Leader-asiamiestoiminta tuotetaan Leader-ryhmien yhteisellä ostopalvelurahoituksella.

Suomen Kylät ry on jäsenenä useissa eurooppalaisissa maaseudun yhteistyöjärjestöissä, kuten ERCAssa (European Rural Community Alliance), ELARDssa (European LEADER Association for Rural Development), ECOLISEssä (European network for community-led initiatives on climate change and sustainability), Euroopan älykkäiden kylien verkostossa, HNSL:ssä (Hela Norden ska Leva) ja PREPAREssa (Partnership for Rural Europe). Suomen Kylät ry auttaa voimavarojensa puitteissa jäsenistöään ja verkostojaan uusien kansainvälisten yhteyksien löytämisessä sekä toteuttaa tavoitteellista eduntekemistä kansainvälisillä areenoilla.

Suomen Kylät ry:n jäsenjärjestöjen lukumäärä vuoden 2020 lopussa on yhteensä 119.

Katso myös Suomen Kylät ry:n Kestävän kehityksen sitoumus verkkosivustoltamme:
www.suomenkylat.fi

**Suomen Kylät
Finlands Byar**